

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1769/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VII.20.322/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság – jogi képviselő (dr. Menczel Mónika ügyvéd) útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VII.20.322/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírói döntés ellentétes az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.
- [2] Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] Az indítványozó jogelődje haszonbérlelőként szerződést kötött 2001. augusztus 31-én két ingatlanra a Magyar Állammal mint haszonbérbeadóval. A szerződésben a haszonbért a KSH által közzétett fogyasztói árindex figyelembevételével határozták meg. A szerződő felek külön nevesítették rendkívüli felmondási okként azt az esetet, amikor a haszonbérlelő a haszonbért a lejárat után közölt felszólítás ellenére az abban kitűzött határidőben nem fizeti meg.
- [4] A felperes megszerezte 2016-ban az államtól a perbeli ingatlanok tulajdonjogát, így a jogelődje helyébe lépett haszonbérbeadóként, 2021. január 1-jétől pedig az indítványozó lépett a haszonbérlelő helyébe. A felperes a 2021. július 14-i felszólítást követően felmondta a haszonbérleti szerződést, amelyet az indítványozó nem fogadott el.
- [5] A felperes keresetében kérte a bíróságtól, hogy kötelezze az indítványozót a felmondott haszonbérleti szerződéssel érintett ingatlanok birtokba adására. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2022. július 6-án kelt, 10.P.86.027/2022/7. számú

ítéletében a keresetnek helyt adott. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2023. január 24-én kelt, 44.Pf.634.780/2022/7. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét, annak helyes indokaira utalással, helybenhagyta.

- [6] A jogerős ítélet ellen az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyhez – az egybehangzó ítéletekre tekintettel – felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is csatolt. A felülvizsgálat engedélyezését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdés b) pontjának mindkét fordulata, valamint a (3) bekezdése alapján kérte, figyelemmel a Pp. 408. § (2) bekezdésére, mivel a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és azonos jogi indoklásra utalással hagyta helyben az elsőfokú ítéletet.
- [7] Az indítványozó a jogerős ítéletnek a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérése tekintetében a Pfv.20.757/2018/4. és a Pfv.21.214/2017/5. számú kúriai határozatokra hivatkozott, melyek – álláspontja szerint – a jogerős ítélettel ellentétesen foglalnak állást a haszonbérbeadó felmondása kérdésében.
- [8] A kifogásolt bírói döntés szerint a felülvizsgálat sem a Pp. 409. § (2) bekezdés b) és c) pontja, sem a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján nem volt engedélyezhető. Az utóbbi körben a Kúria azzal indokolta döntését, hogy a Kúria közzétett határozatától történt eltérés megjelölésének konkrétan kell lennie: pontos jogértelmezésre vonatkozó álláspontnak kell ütköznie pontos jogértelmezésre vonatkozó állásponttal.
- [9] A kifogásolt bírói döntés indokolása utalt a Jpe.II.60.032/2022/5. számú határozatra is, amely szerint az engedélyezést kérő félnek be kell mutatnia a lényegi háttértényállást, a szükséges ügyazonosságot, ami az összehasonlítás alapfeltétele.
- [10] A Kúria a kifogásolt döntésében megállapította egyrészt, hogy az engedélyezés iránti kérelemben hivatkozott határozatokból az indítványozó által idézett részek ellentmondanak egymásnak. Másrészt rögzítette, hogy az indítványozó a határozatok idézésén túlmenően nem fűzött indokolást ezen engedélyezési okhoz, a hivatkozott határozatokat nem ütköztette a jogerős ítélet indokolásával és nem mutatott rá arra, hogy miben tér el a jogerős ítélet a hivatkozott kúriai határozatoktól. Végül arra a következtetésre jutott, hogy részletes indokolás nélkül nem oldható fel az idézett részek közötti ellentmondás, ebből kifolyólag az indítványozó hivatkozása a felülvizsgálat engedélyezése körében érdemben nem vizsgálható.
- [11] Mivel a Kúria sem a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján, sem pedig a joggyakorlat egységének biztosítására vagy a jogkérdés különleges súlyára és társadalmi jelentőségére tekintettel nem látott módot a felülvizsgálat engedélyezésére, a Kúria azt a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján megtagadta.
- [12] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VII.20.322/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta.
- [13] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével ellentétesnek tartotta a kifogásolt bírói döntést. Az indítványozó azt kifogásolta, hogy a Kúria

megtagadta a Pp. 409. § (3) bekezdése szerinti esetben a felülvizsgálat engedélyezését, azt azonban nem kifogásolta, hogy a Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdése alapján sem engedélyezte a felülvizsgálatot. Álláspontja szerint ugyanis a Pp. 409. § (3) bekezdése – szemben a Pp. 408. § (2) bekezdésében foglalt felülvizsgálat engedélyezésére vonatkozó okokkal, amelyek a bíróság mérlegelési jogkörén alapulnak – mérlegelést nem tűrő, a jogalkalmazóra nézve kötelező szabály. A Kúria kifogásolt döntése azonban – az indítványozó szerint – olyan elvárásokat fogalmazott meg, amelyek sem jogforrásból, sem a jogalkalmazás egységét segítő egyéb iránymutatásból nem ismerhetők meg. Az indítványozó azt állítja, hogy a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében – a Pp. rendelkezéseivel összhangban – feltüntette a Kúria közzétett határozatait és azok vonatkozó részeit, amelyekről a felülvizsgálattal támadott bírói döntés eltér. Ezen túlmenően kérelme megfelel az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény 5. pontjának is, amely szerint: „Ha megállapítható, hogy a jogerős ítélet a Kúria által a fentiek szerint meghatározott és közzétett határozattól eltér, a fél által állított jogszabálysértésre tekintettel a felülvizsgálatot engedélyezni kell, az engedélyezés körében – ellentétben a 409. § (2) bekezdése szerinti engedélyezési okokkal – a Kúriának mérlegelési jogköre nincs.”

- [14] Az indítványozó szerint a Kúria nem vette figyelembe, hogy két okból is hivatkoztak a korábban közzétett kúriai döntésektől való eltérésre: egyrészt a haszonbérleti szerződés felmondása esetén a megszűnés időpontja hatályosulásának kérésében, másrészt a nem vitatott haszonbér megfizetése esetén a felmondás jogszerűségének kérdésében. Az indítványozó szerint nyilvánvaló, hogy a két jogeset nem fedik egymást, de – álláspontja szerint – ez nem alapozhatta volna meg a felülvizsgálat megtagadását.
- [15] Az indítványozó szerint a kifogásolt bírói döntés eljárásjogi kérdésben döntött el anyagi jogi kérdést, ami sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Ezzel az indítványozó egyúttal alaptörvény-ellenesen került kizárásra az őt – álláspontja szerint törvény alapján megillető – rendkívüli jogorvoslati eljárásból.
- [16] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [17] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a befogadás formai feltételeinek megfelel, nem felel meg azonban az Abtv. 27. §-ában és 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek.
- [18] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az

Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, így arra alkotmányjogi panasz nem alapítható.

- [19] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [20] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmével összefüggésben azt kifogásolta alkotmányjogi panaszában, hogy a Kúria „eljárásjogi kérdésben döntött el anyagi jogi kérdést” azzal, hogy nem vette figyelembe: az indítványozó két okból is hivatkozott a korábban közzétett kúriai döntésektől való eltérésre, ezért nem fedt egymást az általa hivatkozott két jogeset, így erre nem alapozhatta volna a Kúria a felülvizsgálat megtagadását.
- [21] Az indítványozó szerint a Kúria kifogásolt döntése a jogorvoslathoz való jogától is megfosztotta azáltal, hogy a felülvizsgálatot megtagadta, miközben – érvelése szerint – a Pp. 409. § (3) bekezdése mérlegelést nem tűrő, a jogalkalmazóra kötelező jogszabályi rendelkezés. Az indítványozó szerint a kifogásolt bírói döntés olyan elvárásokat fogalmazott meg, amelyek sem jogforrásból, sem a jogalkalmazás egységét segítő egyéb iránymutatásból nem ismerhető meg.
- [22] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben jelen ügyben is fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [23] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja.
- [24] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy állandó gyakorlatának megfelelően nem rendelkezik hatáskörrel a rendes bíróságok törvényességi vizsgálata körében értékelendő kérdések megválaszolására, így nem hivatott annak vizsgálatára, hogy a Pp. felülvizsgálat engedélyezésére vonatkozó szabályaiban, így különösen a Pp. 410. § (2) bekezdés *cd*) pontjában rögzített feltételek (A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben meg kell jelölni: a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén – a Kúria közzétett határozatát és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér) a konkrét ügyben fennálltak-e.
- [25] A Kúria a támadott végzésében kitért arra, hogy az indítványozó felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme miért nem alapozza meg a felülvizsgálat engedélyezését. A Kúria hivatkozott a Jpe.II.60.032/2022/5. számú határozatra is, amely a jogkérdésben történt eltérés megállapításának feltételeit értelmezi.

- [26] A Pp. 409. § (3) bekezdése szerint a Kúria engedélyezi a felülvizsgálatot, ha az ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér. A jogkérdésben való eltérés feltételeinek vizsgálata viszont olyan szakjogi, törvényességi kérdés, amelyben az Alkotmánybíróság – következetes gyakorlatának megfelelően – a Kúria döntését nem bírálhatja felül {3365/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; 3308/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [20]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [27] Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] és a jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.
- [28] A jogorvoslathoz való joggal összefüggésben az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozza, hogy az - az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint - tartalmát tekintve azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni. A jogorvoslathoz való jogból az következik, hogy az eljárási szabályok által meghatározott kerek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják {9/2017. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [20]-[21]}. A jelen esetben azonban a Kúria azt állapította meg a kifogásolt döntésében, hogy az indítványozó nem az eljárási szabályok által meghatározott keretek között terjesztette elő a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét, mivel a konkrét esetben a felülvizsgálat engedélyezésének a feltétele a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés megállapítása, ami feltételezi az eltérés részletes indokolását a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben.
- [29] Összegezve: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát megalapozhatná.
- [30] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel az Abtv. 27. § és 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 18.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró